

17.01.2017

SAMAK-vuosikokous 2017 Voksenåsenissa, Norjassa – Puolue- ja SAK-/LO-sihteeriryhmän ehdotus julkilausumaksi

Pohjoismaiden sosialidemokraattiset puolueet ja SAK-/LO-keskusjärjestöt:

- Pohjoismaisen mallia on kehitettävä purkamisen sijaan

Haluamme turvata kaikille työllisyyden sekä kunnolliset ja yhtäläiset elinehdot, vahvistaa tasa-arvoa ja puolustaa hyvää ja ihmisarvoista työelämää Pohjoismaissa.

Entistä epävarmemmat kansainväliset näkymät

Kansainvälinen tilanne on entistä vaativampi. Euroopan ulkorajojen tuntumassa soditaan, idän ja lännen väliset jännitteet ovat kasvaneet, ja elämme jatkuvan terroriuhan alaisena. Euroopan eteläisillä lähialueilla muun muassa korruptio, huono hallinto ja väestökehitys aiheuttavat ongelmia. Se luo kasvualustaa radikalisoitumiselle ja konflikteille – ja pakolaisuudelle.

Brexit ilmensi luottamus kriisiä, turvattomuuden ja epäoikeudenmukaisuuden tunnetta. Ison-Britannian oikeistovoimat ovat onnistuneet 1980-luvun alusta lähtien heikentämään ay-liikettä ja supistamaan yksityistämisen avulla julkista vastuuta.

Yhdysvaltain presidentinvaalien seuraukset ilmenevät ajan myötä. Pohjoismaat haluavat jatkaa tiivistä yhteistyötä USA:n kanssa yhteistyön perustana olevien perusarvojen mukaisesti.

Eri puolilla Eurooppaa on oikeistopopulismiin liittyviä haasteita. Ranskan toukokuussa ja Saksan syyskuussa järjestettävät vaalit ovat tulevaisuuden epävarmuustekijöitä. Euroopan yhteiskunnalliselle kehitykselle on ratkaisevan tärkeää, ettei oikeistopopulismi pääse niskan päälle.

Myös Pohjoismailla on osavastuu turvallisen ja suotuisan kehityksen edistämässä sekä Euroopassa että globaalisti. Epävarmempien aikojen valossa meidän on vahvistettava SAMAK-yhteistyötämme.

Pääsuunta selvillä

Tulevaisuuden suuntamme on selvä. Me turvaamme ja uudistamme pohjoismaista mallia. Ohjenuorana ovat kymmenen linjausta, jotka sisältyvät vuoden 2014 työläiskonferenssissa annettuun Sørmarkan-julistukseen ”Rakennamme Pohjolaa”.

Meidän on tehtävä entistä enemmän sen eteen, että yhdenvertaisuuden, tehokkuuden, tasa-arvon ja luottamuksen ainutlaatuinen yhdistelmä säilyisi Pohjoismaissa. Elinkeinoelämän kehitys ja työllisyys edellyttävät jatkuva työtä. Ilmastopolitiikassa on tehtävä pikaisesti enemmän.

Meidän on turvattava yhteiskunnan hyvät julkiset toiminnot, kuten päiväkodit, koulut ja vapaaehtoissektori.

Meidän mielestämme on tärkeää saada heikoimmassa asemassa olevat ryhmät paremmin työelämään. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden on päästävä nopeammin työmarkkinoille tai työssä tarvittavaan koulutukseen. Riittävä kielitaito on avainasemassa työmarkkinoille kiinnittymisessä.

Turvallisuuden ja luottamuksen ylläpitäminen pohjoismaisissa yhteiskunnissa edellyttää, että onnistumme pohjoismaisen mallin mukaisesti täystyöllisyyden, yhtäläisten ehtojen ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamisessa.

Pohjoismaisen mallin vahvistaminen – NordMod 2.0

NordMod2030-hanke osoitti järjestäytyneen työelämän olevan pohjoismaisen mallin haavoittuvin kulmakivi. Entistä alhaisempi järjestäytymisaste ja epävarman pätkätyön yleistyminen uhkaavat monien palkansaajien ehtoja ja ihmisarvoa ja heikentävät samalla hallintoa. On otettava käyttöön uusia tekniikoita ja huolehdittava riittävästä sääntelystä.

Pohjoismaiseen malliin kohdistuu paineita, ja sen tuleva menestys on meistä kiinni. Se edellyttää vahvaa ay-liikettä – ja vahvaa sosiaalidemokratiaa. Työnantajajärjestöt ovat pohjoismaisen mallin keskeinen toimija, ja työelämän osapuolten todellinen yhteistyö on yhteiskuntamme arvokas voimavara. Näin taataan parhaalla tavalla oikeudenmukainen tulonjako ja kaikkien yhtäläiset oikeudet.

SAMAK käynnistää Työelämän tulevaisuutta luotaavan NordMod 2.0-projektin, joka perustuu aiempiin raportteihin sosiaalisesta polkumyynnistä, Pohjolan työelämästä sekä työmarkkinoille pääsystä. Haluamme näin kehittää uusia, konkreettisia toimia, joilla tuetaan järjestäytyntä ja kunnollista työelämää.

Reilun lentoliikenteen pohjoismainen strategia

Tyypiesimerkki laajamittaisesta sääntelyn poistamisesta, hintojen laskusta ja tarjonnan kasvusta on kansainvälinen ilmailu. Kuluttajat ovat hyötäneet kehityksestä, mutta epätyypilliset työsuhteet, työn epävarmuus, vakuutusturvan epäselvyys ja mutkikkaat yritys rakenteet aiheuttavat suuria ongelmia lentoliikenteessä työskenteleville. Se lisää myös matkustajien turvallisuuteen kohdistuvia riskejä.

SAMAK-vuosikokous tukee Heunicken-raportin esitystä aikaansaada reilu pohjoismainen strategia kansainväliselle lentoliikenteelle. Strategiaa seurataan muun muassa EU-tasolla.